

Bouwhistorische verkenning
met waardenstelling
en aanbeveling

Boerderij Dijkerstraat 40, Weert

Boerderij Dijkerstraat 40 in Weert

Figuur 1. Oude foto van het boerenerf in voorjaarsbloei gemaakt vanaf de straatzijde

Colofon

Redactie: Jos Bertens

Teksten: Jos Bertens

Fotografie: Jos Bertens en Luc Jonkers

Tekenwerk: Luc Jonkers

Veldwerk: Jos Bertens en Pedro Schamp

Copyright: Schamp Bouwkundig Advies

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Voorwoord	4
Objectgegevens	5
Inleiding	6
Beschrijving van de boerderij en bijgebouwen	9
Boerderij	9
Exterieur	9
Lange voorgevel (oostzijde)	9
Kopgevel (noordzijde)	10
Lange achtergevel (westzijde)	10
Eindgevel (zuidzijde)	11
Interieur	13
Woongedeelte	13
Stalgedeelte	14
Schuurgedeelte	15
Kapconstructie	16
Aanbouw	16
Schuur	19
Exterieur	19
Voorgevel (westzijde)	19
Eindgevel (zuidzijde)	19
Achtergevel (oostzijde)	19
Kopgevel (noordzijde)	20
Interieur	20
Waardering	24
Cultuurhistorische waardenstelling	24
Bouwhistorische waardenstelling	25
Waarderingstekening	25
Conclusie	28
Advies	29
Bijlagen	30
Bijlage 1 – Waardestelling boerderij	30
Bijlage 2 – Waardestelling schuur	31

Voorwoord

Wanneer een boerderij ensemble van functie verandert, komt er doorgaans veel om de hoek kijken. De agrarische functie houdt op te bestaan en een daarop volgende bestemmingswijziging is onderhevig aan een ingewikkeld vergunningentraject. Een deel van de bebouwing zal geamoveerd moeten worden en een ander deel behouden. Dit is afhankelijk van de cultuurhistorische waarde van de verschillende gebouwen. Teneinde deze vast te stellen, worden de gebouwen aan een cultuurhistorisch onderzoek onderworpen. Bij boerderij Dijkerstraat 40 betreft dit voornamelijk de boerderij en de schuur. Boerderij en schuur worden als een geheel gezien.

Indien kan worden vastgesteld dat er sprake is van een belangrijke cultuurhistorische waarde, schept dit de mogelijkheid tot verruiming van de herbestemmingsmogelijkheden. In ruil voor het behoud en de daaraan gekoppelde restauratie van het cultuurhistorische ensemble kan de eigenaar een vergunning krijgen om het hoofdgebouw te splitsen en een bijgebouw een herbestemming te geven, bijvoorbeeld tot een of meerdere woningen. Deze regeling creëert de mogelijkheid om naast het behoud ook de financiering rond te krijgen voor de restauratie van het geheel.

In deze bouwhistorische verkenning is de huidige stand van zaken van boerderij en schuur gedetailleerd beschreven, gefotografeerd en uitgetekend. Dit verslag geeft tevens een waardenstelling, waarbij de gebouwen en hun onderdelen geclassificeerd worden in de categorieën hoog monumentwaardig, positief monumentwaardig en indifferent monumentwaardig.

Juni 2018

Schamp Bouwadvies
Adviseur Ruraal Erfgoed

Objectgegevens

Eigenaar: Familie Koppen

Adres: Dijkerstraat 40

Postcode en plaats: 6006PS, Weert

Kadastraal nummer: 297

Sectie: G

Kadastrale gemeente: Weert

Inleiding

Boerderij Dijkerstraat 40 is een aantrekkelijk ensemble van een langgevelboerderij en een parallel daar aan gelegen schuur. Beide gebouwen hebben topgevels en liggen met de eindgevels naar de straat gekeerd. De langgevelboerderij is van het Kempische type. Hierbij ligt de grote schouw van de herd niet tegen de brandgevel, de gevel tussen woon- en stalgedeelte, maar tegen de tussenmuur met de voorkamer. Deze positionering schept de mogelijkheid om aan beide zijden een stookplaats aan te brengen. De twee schouwen van Dijkerstraat 40 bevinden zich acentrisch in het woongedeelte, waardoor de schoorsteen niet in het midden op de nok van het dak staat. Een ander kenmerk van het Kempische langgeveltype is de plaats van de voordeur, die grenst vaak aan de voorstal. Het typische Kempische interieur van het woongedeelte met de wit gestuukte balkenplafonds zal bij de beschrijving van het interieur aan de orde komen.

De Dijkerstraat ligt in het landelijk gebied ten zuiden van de stad Weert. Rondom de boerderij liggen vruchtbare akkers op licht geaccidenteerd terrein. De boerderijen liggen langs bochtige wegen rondom een groot akkercomplex. Men noemt dit wel een kransakkerstructuur. Indien het hele dorp rondom een centrale hoge akker ligt dan is dit een kransakkerdorp.

Er liggen in dit gebied meerdere boerderijen met een grote schuur parallel aan het hoofdgebouw en met de korte eindgevels naar de straat gekeerd. Deze positionering is typisch voor de streek Midden Limburg en komt ook voor in de daaraan grenzende Maasstreek in Brabant. De boerderij is van het langgeveltype met een geïntegreerd schuurgedeelte. Een tweede, los staande schuur bevindt zich tegenover het hoofdgebouw, zodat er een langgerekt erf ontstaat. Tussen boerderij en schuur bevindt zich geen poort.

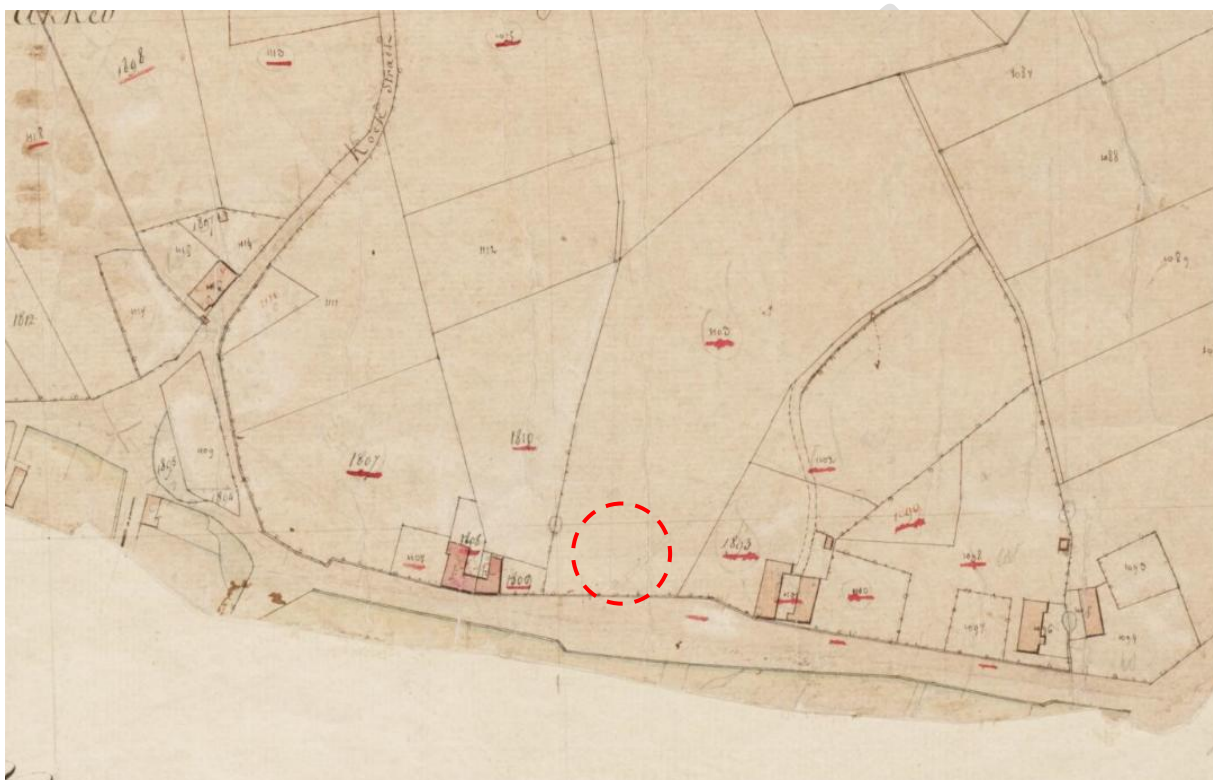
Boerderij en schuur van Dijkerstraat 40 zijn geen gemeentelijk monument, hoewel je dit wel zou verwachten. Beide gebouwen zijn ondanks veranderingen in de bedrijfsvoering vrij gaaf bewaard gebleven. Boerderij en schuur zijn al zo'n twintig jaar niet meer in gebruik en hebben derhalve nog veel authentieke onderdelen behouden. Zo zijn de balkenplafonds van het woongedeelte met fijn latwerk uitgevlakt en vervolgens met wit gesausd stucwerk afgewerkt. Tussen de balken bevinden zich trogjes van gestukadoord latwerk. Op de zolder bevindt zich nog een tweetal primitief opgetrokken knechtenkamertjes met wanden van eveneens gestukadoord latwerk.

De schuur zal, gezien de steensoort, uit ongeveer 1900 of iets later dateren. Het gebouw heeft aan de blinde gevel aan de straatzijde een ahang. Achter de schuur ligt nog een restant van een boomgaard met onder andere een monumentale notenboom. De schuur heeft nog de oorspronkelijke onverdeelde ruimte maar staat er in erg bouwvallige staat bij.

Op het erf bevindt zich een drietal kippenhokken, waarvan er een is opgebouwd uit geprefabriceerde betonplaten en waarschijnlijk dateert uit de tijd van de Marshallhulp in de jaren vijftig. Een tweede kippenhok is geheel uit houten wanden opgetrokken en zal uit ongeveer dezelfde tijd dateren. Deze twee kippenschuren hebben opvallend grote afmetingen. Een kleiner, ouder exemplaar bevindt zich aan de westzijde van de boerderij. Het is een stenen hok dat blijkens bouwsporen twee grote stalen ramen heeft gehad. Het is later uitgebreid en

omgebouwd tot varkensschuur. Het erf tussen boerderij en losstaande schuur loopt op in de richting van het woongedeelte. Het is momenteel erg verwaarloosd en is geheel begroeid.

Op de kadasterkaart van 1832 komt op de locatie van Dijkerstraat 40 geen bebouwing voor. Waarschijnlijk zal de boerderij uit het midden van de 19^e eeuw dateren. De hoge lange zijgevels, de twee topgevels en de waaivormige strekken boven de ramen kunnen overeenkomen met een datering van kort na 1850. De constructie van de kap, waarbij gebruik is gemaakt van ijzeren wiggen, is geheel in lijn met de bouwtechniek in deze periode. De boerderij en schuur zijn gedekt met rode oudhollandse pannen en het is niet ondenkbaar dat de gebouwen nooit met riet gedekt zijn geweest.

Figuur 2. in 1832 was er nog geen bebouwing ter plekke van Dijkerstraat 40 (rode cirkel)

Figuur 3. Boerderij en schuur vanuit het zuiden gezien

Figuur 4. boerderij met schuur vanuit het noordoosten gezien met uiterst links en rechts kippenhokken

Figuur 5. boerderij en schuur gezien vanuit het zuidwesten

Figuur 6. achterzijde van de schuur gezien vanuit het zuidoosten met rechts het kippenhok

Beschrijving van de boerderij en bijgebouwen

Boerderij

Exterieur

Het exterieur van de boerderij heeft in de loop der tijd nogal wat veranderingen ondergaan. De grootste verandering heeft plaatsgevonden aan de westgevel, waar over de gehele lengte van het bedrijfsgedeelte een afdak is gemaakt. Deze afdak sluit aan bij de dakrand en zet zich voort bij de eindgevel aan de zuidzijde. Bij het woongedeelte heeft men de westgevel op een zeker moment met stucwerk in blokverband besmeerd. Ook zijn alle ramen, de kozijnen en de voordeur in het verleden vernieuwd. De ramen zijn 2-ruits met boven een klepraam en onder een vast raam.

Lange voorgevel (oostzijde)

Deze gevel is naar het erf gekeerd en heeft met een woon-, stal- en schuurgedeelte helemaal het karakter van een langgevelboerderij. Deze hoge gevel is in handvormsteen en kalk in kruisverband opgetrokken. Boven is een geornamenteerde daklijst bestaande uit een uitspringende streklaag met muizentand. De gevel heeft geen goot. Aan de onderzijde is een gecementeerde plint. In de gevel zitten twee staafankers in het woongedeelte, drie in het stalgedeelte en twee in het schuurdeel. De ankers in het woongedeelte liggen iets hoger in de gevel dan in het staldeel. De ankers van de schuur liggen links en rechts van de deeldeuren. De ankers van het woongedeelte zijn nog zichtbaar verbonden met de moerbalk in de herd en die van de beide voorkamers.

Het woongedeelte heeft in het rechter deel twee vensters met links daarvan de voordeur. Deze deur heeft een 1-ruits bovenlicht in matglas. De deur bestaat onder uit een paneel en in de bovenste helft uit matglas. Onder de deur ligt een hardstenen dorpel met gelijmde kussentjes uit vermoedelijk de jaren vijftig. De linker zijde van de voordeur vertoont rommelig metselwerk. Van de ramen komt het meest rechtse uit in de voorkamer (mooie kamer) en het andere in de herd. De ramen hebben boven een waaivormige strek en onder een gecementeerde lekdorpel. De strekken hebben een dunne knipvoeg. De schoorsteen bevindt zich geheel in het oostelijke dakvlak, in een positie midden tussen de twee vensters.

Links van de voordeur begint het stalgedeelte met twee 6-ruits gebogen stalen stalramen met daartussen een loopdeur onder segmentboog met dubbele rollaag en afgedekt met liggende kop. Deze laatste deur bestaat uit een onder- en bovendeur en komt uit in de voormalige paardenstal. Te oordelen naar het omringende metselwerk zullen de twee stalramen later zijn aangebracht. De ramen hebben een rollaag en een gecementeerde lekdorpel. Aan een bouwspoor in de gevel is te zien dat de loopdeur zich bevindt ter plaatse van de dichtgezette dubbele mestdeur.

Het schuurgedeelte heeft hoge deeldeuren die reiken tot aan de daklijst met muizentand. Boven deze deuren bevindt zich een eiken latei die iets doorbuigt. In het muurgedeelte zit het originele hangwerk van de deuren. In de rechter deeldeur bevindt zich een kleine loopdeur. Het geveldeel van de voormalige tasruimte is vernieuwd in halfsteensverband. Dit heeft

vermoedelijk plaatsgevonden in de jaren vijftig van de vorige eeuw. In dit stuk gevel bevindt zich momenteel een loopdeur en een gebogen liggend 2-ruits betonnen stalraam met rollaag en ventilatiegleuf. De gevel is flink gescheurd.

Kopgevel (noordzijde)

De kopgevel heeft een top met vlechtingen en bovenaan een kleine tuit. Aan elk uiteinde van de schuine zijde heeft de gevel een ornament in de vorm van een kolommetje dat is afgedekt met een liggende steen. Het kolommetje springt iets uit in de lange gevel. Aan elke schuine zijde bevinden zich drie staafankers, waarvan de bovenste een typische klee hangervorm heeft. Boven in de gevel liggen, symmetrisch, twee 4-ruits zolderraampjes en beneden, asymmetrisch, aan elke zijde een venster dat identiek is aan die van de voorgevel. De zolderramen hebben boven een rollaag.

De ramen beneden hebben aan een zijde rommelig metselwerk. Het voegwerk is in de kopgevel erg uitgewaterd. De plint van de voorgevel loopt door in de kopgevel. De kopgevel helt opvallend ver naar binnen, hetgeen tot ernstige horizontale en verticale scheurvorming heeft geleid.

Lange achtergevel (westzijde)

Deze gevel bestaat uit het oude, hoge geveldeel van het woongedeelte en het later aangebouwde deel van bijkeuken en varkensstal. Het eerste deel is een geheel met cement bepleisterd geveldeel, waarin met een dubbele lijn een blokverband is aangebracht. De dakrand, die gelijk is aan die van de voorgevel, is onbesmeerd gelaten. In dit geveldeel is een staafanker zichtbaar dat is verbonden met de moerbalk van de voorkamers. Rechts in deze gevel bevindt zich een 1-ruits opkamerraam met daaronder een keldergat met tralies.

Het noordelijk deel van de aanbouw heeft links tegen de westgevel een deur met in de bovenste helft glas. De deur zit in een oud kozijn met kwartrond profiel, vrij laag en hout gepend. Het kozijn heeft aan de bovenzijde een rollaag. De gevel zal uit de jaren vijftig dateren en het deurkozijn is waarschijnlijk hergebruikt. Rechts ligt in deze noordgevel een gebogen 6-ruits betonnen raam met boven een rollaag en onder een gecementeerde lekdorpel. Onder het raam bevindt zich een gemetselde bak voor de koeling van de melkbussen. De gevel is opgetrokken in een rode steen in kruisverband en is in lijn met bovengenoemde datering uit de jaren vijftig. De volgende 2.50m van de lage westgevel dateert uit dezelfde tijd.

Hierna komt een ouder stuk muurwerk waarin zich een drietal varkensdeurtjes bevindt. Deze deurtjes zijn naar buiten draaiend en vallen in een sponning in de muur. Zij zijn aan de bovenzijde gebogen en hebben een rollaag. Het oude hangwerk is in de muur gemetseld. De lage gevel heeft een daklijst die bestaat uit een uitspringende koppenlaag met daarboven een streklaag. De gevel is opgetrokken in handvormsteen en loopt door tot aan de inham bij het stalgedeelte. Deze inham is met een machinale steen in wildverband gemetseld. Er bevindt zich in het rechte stuk een loopdeur onder houten latei met daarboven een rollaag in segmentboog die is afgedekt met platte koppen. Na de inham heeft de lage westgevel dezelfde machinale steen doch thans aangebracht in kruisverband. In dit stuk gevel bevinden zich opnieuw drie varkensdeurtjes, die identiek zijn aan de vorige. Ook dit stuk gevel heeft dezelfde uitspringende daklijst.

Het pannendak van de boerderij loopt in een vloeiende lijn over in het dak van de aanbouw. Er bevindt zich een tweetal ijzeren dakramen in dit laatste deel. De nok van het dak loopt voor de schoorsteen door. Op de hoek met de zuidgevel loopt de aanbouw door in de ruïneuze aanbouw van de korte zuidgevel. Het dak heeft op de scheiding nokvorsten.

Eindgevel (zuidzijde)

De doorlopende aanbouw van de westgevel heeft in deze gevel een luikje. Tegen de eindgevel van het hoofdgebouw bevindt zich een vervallen aanbouw die aansluit bij de aanbouw van de westgevel. De top van de eindgevel heeft vlechtingen met boven een afgeplatte tuit. Op de overgang van schuine zijde naar de gevel bevindt zich aan weerszijden een uitspringend kolommetje met een top van een platte steen. In de geveltop bevindt zich een tweetal ronde oeil-de-boeufs. Elke schuine zijde heeft twee staafankers met bovenaan een anker in klee hangervorm.

Figuur 7. voorgevel boerderij, woongedeelte met links stalraam

Figuur 8. stalgedeelte met vaag bouwspoor van voormalige dubbele mestdeur

Figuur 9. boerderij met vervallen afdak

Figuur 10. schuurgedeelte: muur van tasruimte is in halfsteens verband vernieuwd. Zuidgevel met vlechtingen en hoekornament.

Figuur 11. noordwestzijde met keuken in uitbouw

Figuur 12. noordgevel: opgetrokken in handvormsteen met vlechtingen

Figuur 13. hoekaansluiting noordwestzijde met muizentand en gecementeerde westgevel

Figuur 14. westgevel: uitbouw met varkenshokken

Interieur

Het interieur van de boerderij kan worden onderverdeeld in woonhuis, stal, schuur en aanbouw. Een gedeelte van de aanbouw behoort tot het woonhuis en de stal.

Woongedeelte

Het woonhuis had oorspronkelijk de volgende vertrekken: de herd met voordeur en grote schouw, de mooie kamer met schouw, een slaapkamer, de opkamer met daar onder de kelder en vervolgens de geut (spoeelkeuken). De zolder was een ruimte die in open verbinding stond met de hooizolder boven de stal. Midden op de zolder bevond zich het rookkanaal en aan de zijkanten een tweetal knechtenkamertjes. In de herd had men toegang tot alle vertrekken. De herd en de voorkamers hadden een gestuukte balkenlaag. Dit is een systeem waarbij de niet vlakke balken door middel van latjes en riet werden uitgevlakt en vervolgens met mortel bestreken. De kinderbalken, die allemaal verschillend van dikte waren en vaak ronde kanten hadden, werden met balkjes, latten en riet gelijkvormig gemaakt en vervolgens met stucwerk mooi vierkant afgesmeerd. Tussen de kinderbalken werd met twijgen en riet een boogvorm gemaakt, die eveneens met mortel werd besmeerd. Hierdoor verkreeg men een volledig wit plafond van fraai gekantrechte balken met trogjes. Dit oorspronkelijke, typisch Kempische interieur is bij Dijkerstraat 40 nagenoeg compleet behouden gebleven.

Door de voordeur komt men in de herd, de centrale ruimte van de boerderij. De voordeur ligt aan de zijde van de scheidingswand met de stal. Links naast de voordeur bevindt zich het enige raam van deze ruimte. Tegen de scheidingswand met de twee voorkamers ligt de schouw met aan iedere zijde een toegangsdeur naar een van de twee kamers. De schouw heeft aan iedere zijde een ondiepe schouwvang en steekt met de schouwboezem ver naar voren. Deze boezem rust aan weerszijden op een uit de muur komende schouwbank die op zijn beurt steunt op een brede zool met kwartrond profiel. Op deze twee balken steunt een langere schouwbank met geprofileerde bordenlijst. De schoorsteenboezem gaat recht omhoog en valt in een raveling in de balklaag van vier velden breed. De schouw is betegeld met tegels uit vermoedelijk de jaren dertig. Links naast de schouw bevindt zich op de kinderbinten een zevental gesmede haken, waaraan men vermoedelijk gewassen hing die moesten drogen. In de wand tegenover de buitengevel bevinden zich de deuren naar de opkamer, de kelder en de geut. De deur naar de geut is breder dan de andere deuren. De scheidingswand met de stal is geheel blind. Midden door de herd loopt de door stucwerk gekantrechte fraaie moerbalk. Deze loopt van voorgevel naar achtergevel en is in deze gevels opgelegd. Op de vloer liggen hardgebakken estrikken met een geometrisch motief.

De mooie kamer bevindt zich aan de achterzijde van de schouw. Ook deze kamer heeft een stookplaats, in iets kleinere vorm dan die van de herd. Aan de raveling in de balklaag is te zien dat de boezem oorspronkelijk twee velden besloeg. De huidige schouw is later aangebracht en is bestemd voor een kachel. Deze lage schouw heeft een smal houten front met diamantkoppen. De mooie kamer heeft twee vensters, een in de voorgevel en een in de kopgevel. De toegangsdeur van herd naar kamer is nog de oorspronkelijke lage vlakke paneeldeur die nog het oorspronkelijke kozijn heeft, dat hout gepend is. De deur heeft thans paumellen maar had oorspronkelijk oud hangwerk met in het kozijn ingeslagen duimen. De sporen hiervan zijn nog in deur en kozijn zichtbaar. Midden door de mooie kamer loopt een witte uitgevlakte moerbalk die van voorgevel naar achtergevel loopt. In de tussenmuur met de

slaapkamer bevindt zich een vermoedelijk later aangebrachte paneeldeur. Op de vloer liggen hardgebakken tegels.

De slaapkamer is het derde vertrek dat een wit uitgevlakt balkenplafond heeft. In dit vertrek loopt de moerbalk van de mooie kamer door naar de achtergevel. De verbindingsdeur met de herd is nog de oorspronkelijke vlakke paneeldeur in het oorspronkelijke kozijn. Het vertrek is niet gelijkvormig omdat een hele hoek wordt ingenomen door de opkamer/kelder, die vanuit de herd bereikbaar zijn.

De kelder is slechts drie treden diep en heeft een plafond van eiken balken en planken, die wit gesausd zijn. In de kelder bevindt zich een gemetselde pekelbak. Onder de trap naar de opkamer is een verhoging van de keldervloer. De kelder heeft geen raam maar een getraliede opening. Op de vloer bevinden zich enige overblijfselen van rode estrikken. De kelderdeur heeft aan de zijde van de herd een opgeklampt paneel en is aan de zijde van de kelder vlak.

Vanwege de ondiepe kelder ligt de opkamer vrij hoog. Hierdoor steekt op de zolder het plafond van de opkamer boven de zoldervloer uit. Het balkenplafond bestaat uit dunne hoge ribben waarop smalle kraaldelen liggen. De moerbalk van de herd loopt in de opkamer door in de scheidingswand met de geut. Men heeft hier de moerbalk van zijn witte kleur ontdaan. Misschien is hij op deze plaats nooit ingepakt en afgesmeerd geweest en alleen maar wit gesausd. Het spantbeen van het A-spant dat op de moerbalk rust, is hier zichtbaar. De deur naar de opkamer is identiek aan die van de kelder. De twee deuren vormen in de herd een koppel.

De geut was voor de oprichting van de aanbouw aan de westzijde slechts een klein vertrek. De contouren hiervan zijn in de huidige grote ruimte nog wel te herleiden. De deur naar de herd en de trap naar boven zullen vrijwel zeker op hun oorspronkelijke plaats staan. Waarschijnlijk is het kozijn en de uitgesleten hardstenen dorpel van de buitendeur in de noordzijde van de aanbouw een verplaatsing van de voormalige buitendeur. Het stuk westgevel tussen de oude geut en de huidige keuken met de sanitaire ruimten is namelijk bij de bouw van de aanbouw weggebroken. Ook is toen een gedeelte van de westgevel van de stal verwijderd. De huidige ruimte is een keuken met deur naar toilet, douche en een open verbinding met de stal. Boven de nieuw aangebrachte opening in de achtergevel is een ijzeren balk aangebracht, waarop de kinderbinten van de geut rusten. Deze laatste zijn ongeverfd.

Op de zolder boven het woongedeelte bevinden zich twee knechtenkamertjes. Deze zijn opgetrokken uit ronde stijlen met daartussen latwerk dat met kalkmortel is vol gezet. Een kamertje bevindt zich tegen de noordgevel en heeft een 4-ruits raampje, het andere ligt tegen de westgevel op de grens met de stal en is niet voorzien van een raam. In het midden loopt het rookkanaal. Aan beide zijden van het rookkanaal is er een kapspant. Deze steunen op de twee moerbalken in het woongedeelte.

Stalgedeelte

De stalruimte is ingedeeld in een plaats voor de koeien, de kalveren en het paard. De gemetselde voederbakken liggen aan weerszijden aan de kant van de buitengevels. Aan de zijde van de voorgevel bevinden deze zich vast tegen de gevel en aan de andere zijde is tussen voerbakken en buitengevel een voergang met een loopdeur naar de schuur. De voederbakken

zijn vrij hoog. De grup ligt bij elke koedam aan het middenpad van de stalruimte. In de scheidingswand met het schuurgedeelte bevindt zich links aan de zijde van de voorgevel een tweede loopdeur naar de schuur. In de voorgevel bevinden zich een met boord dichtgezette loopdeur en twee 6-ruits stalen ramen. Alle wanden zijn gestukadoord en wit gesausd. De scheidingswand met het woongedeelte is opgetrokken met een zachte handvormsteen.

In de stal lopen twee robuuste eiken liggers van de lange voorgevel naar oorspronkelijke lange achtergevel. Ter plaatse van de oplegging heeft de muur een penant. Een derde penant in de voorgevel is vrij recent verwijderd, samen met de ligger. De slieten van de zolder zullen oorspronkelijk op de eiken liggers hebben gelegen, thans lopen ze parallel er aan. Hierdoor moeten ze een grotere overspanning kunnen dragen. Teneinde deze overbrugging te kunnen maken, is op ongeveer twee meter voor de oorspronkelijke lange achtergevel een tweetal stenen kolommen gemetseld, waarop een eiken balk rust. Deze balk ondersteunt de slieten. Ter plaatse van de met boord dichtgezette loopdeur en stalraam (voormalige dubbele mestdeur) in de voorgevel rusten de slieten op de oude eikenhouten latei. Op de slieten bevindt zich een zoldering van twijgen.

In de oorspronkelijke achtergevel bevindt zich een grote halfronde rollaag waarin later een loopdeur met hout gepend kozijn is aangebracht. De boog is onderaan ongeveer twee meter breed en kan een vrij lage dubbele (mest?)deur zijn geweest. Deze zal dan in een later stadium zijn dichtgezet. Waarschijnlijk heeft dit plaatsgevonden bij de transitie van potstal naar grupstal.

Schuurgedeelte

Het schuurgedeelte bestaat momenteel uit een nagenoeg geheel open ruimte, waarin de deel en de tasruimte duidelijk te herkennen zijn. In een deel van de tasruimte, de hoek van oost- en zuidgevel, bevindt zich een ruïneus stenen hok dat vermoedelijk een paardenstal is geweest. In de tasruimte naast dit hok ligt een deel van een omgevallen muur dat vermoedelijk een andere herkomst heeft. In de westgevel ter hoogte van de deel bevindt zich een loopdeur naar de aanbouw. De muur tussen schuur- en stalgedeelte is opgetrokken uit afvalstenen van een zachte rode steensoort in wildverband. Deze muur heeft bovenaan een stroomlaag onder de eiken ligger. De eindgevel is tot aan de zolderverdieping anderhalf steens en daar boven is deze steens opgetrokken. Op de uitspringende onderste helft rusten drie penanten in een symmetrische positionering. Tussen de penanten bevinden zich de twee ronde oeil-de-boeufs. Bij het anderhalfsteense deel van de gevel is aan de binnenzijde gebruik gemaakt van halve en driekwart afvalstenen. Dit is eveneens toegepast bij de streklagen en de penanten van het bovenste steense deel.

In het schuurgedeelte lopen twee eiken liggers van voorgevel naar achtergevel. Een ligger ligt op de scheiding van stal- en schuurgedeelte en de ander op de scheiding van deel en tasruimte. Deze liggers corresponderen met de staafankers in de gevels. Op de liggers staan de A-spanten van de kap. Deze dragen aan weerszijden twee flieringen en bovenaan bij de kruising van de spantbenen een nokbalk. De flieringen en nokbalk hebben een oplegging in de eindgevel. Daartoe steunt aan weerszijden de onderste fliering op een uit de gevel springende gemetselde console en de twee bovenste en nokbalk op de drie penanten in de geveltop.

Kapconstructie

De kap heeft vijf eikenhouten kapspanten in de vorm van A-spanten. De kapspanten staan op de liggers die van gevel naar gevel lopen. De A-spanten ondersteunen aan elke zijde twee robuuste eikenhouten flieringen en bovenaan de nokbalk. De constructie van de A-spanten, spantbenen in de nok en spantbenen en ligger, vindt plaats door middel van een ijzeren pen met ijzeren spie. De windveren zijn met houten toognagels aan de bovenste flieringen bevestigd. De onderste fliering heeft geen windverband. Alle spanten hebben de telmerken 1 t/m 5 in streepjes.

De ligger van het A-spant ligt vrij hoog en ondersteunt de bovenste fliering. Ten behoeve van de ondersteuning van de onderste fliering is aan de buitenzijde van elk spantbeen een driehoeksconstructie aangebracht die deze fliering opvangt. Ook deze laatste constructie is door middel van een ijzeren pen en dito spie met het spantbeen verbonden. Vanaf het midden van de ligger van het A-spant gaat telkens een schoor naar de nokbalk. Boven het woongedeelte is de kap vernieuwd met vurenhouten gezaagde sporen en beschoten. Boven het bedrijfs gedeelte zijn de sporen van rondhout.

Aanbouw

Het interieur van de aanbouw naast de stal bestaat uit drie varkenshokken. Daarna komt er een klein ondiep tussenstuk (de inham) waar zich een oud raampje bevindt in een hout gepend kozijn. Bij het schuurgedeelte bevindt zich eveneens een drietal varkenshokken. De varkenshokken corresponderen met de evenzovele varkensdeurtjes in de westgevel. Het interieur van de aanbouw is opgebouwd uit een aantal daksporen dat van de buitengevel naar de dakrand van de oorspronkelijke westgevel loopt. Deze vurenhouten sporen zijn bedekt met fijn latwerk waartussen mortel is gedrukt en vervolgens is gestukadoord. Dit stukwerk verkeert inmiddels in ruïneuze staat. Onder de erboven liggende oudhollandse pannen zitten poppen. Het interieur sluit aan bij de afhang van de zuidgevel en wordt door een stenen wand er mee gescheiden.

Figuur 15. schouw in de herd

Figuur 16. balkenplafond van de herd.

Figuur 17. balkenplafond in de mooie kamer

Figuur 18. interieur kelder

Figuur 19. De moerbalk van de herd loopt door in de wand van de opkamer. Hier is hij ontdaan van al het stucwerk. De schuine balk rechts is het spantbeen van het kapsant

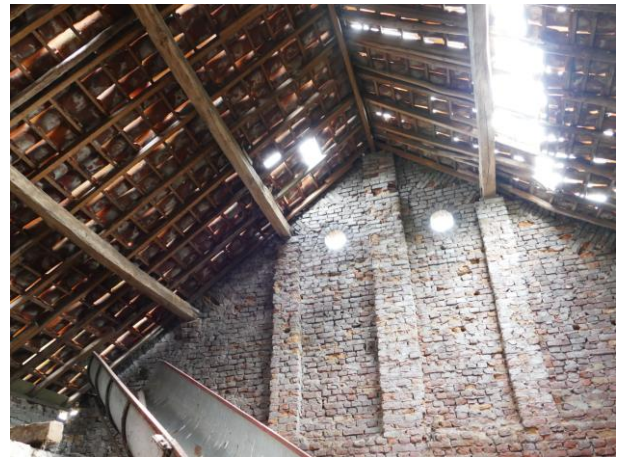
Figuur 20. Plafond van opkamer steekt boven de zoldervloer uit. Rechts de wand van de knechtenkamer.

Figuur 21. Een van de twee knechtenkamers aan de kopgevel

Figuur 22. stal met gemetselde voerbakken en grup. Zoldering met slieten en twijgen

Figuur 23. eindgevel in schuurgedeelte met drie penanten en twee oeil-de-boeufs

Figuur 24. Kap met A-spanten. Onder de driehoekconstructie.

Schuur

Exterieur

In tegenstelling tot de boerderij heeft de schuur in de loop van de tijd weinig veranderingen ondergaan. De schuur is ook duidelijk van een latere datum dan de boerderij. Het gebouw is opgetrokken uit een machinale steen en met kalk gemetseld. De beide topgevels hebben geen vlechtingen. De schuur is altijd als opslagruimte in gebruik gebleven en bestaat dan ook nog steeds uit een grote onverdeelde ruimte. De enige verandering is de aanhang aan de zuidgevel en een afdak aan de oostgevel. Misschien heeft ook de blinde gevel aan de noordzijde een afdak gehad. Het gebouw is gedekt met rode oudhollandse pannen, waarvan hier en daar een gedeelte is verdwenen, waardoor wind en regen vrij spel hebben.

Voorgevel (westzijde)

De voorgevel is naar de boerderij gekeerd en heeft de deeldeuren ongeveer in het midden van de gevel. De twee geveldelen links en rechts van de deeldeuren zijn blind. De deeldeuren zijn niet meer aanwezig. Gezien de aanwezige sponning in de gevel waren ze naar buiten draaiend. Aan weerszijden van de huidige opening bevindt zich een staafanker in de muur. Een derde staafanker bevindt zich in het linker geveldeel. De staafankers zijn verbonden met de liggers in het interieur.

De voorgevel heeft aan de onderzijde een gecementeerde plint en aan de bovenzijde een geornamenteerde daklijst bestaande uit een uitspringende streklaag waarboven zich een dubbele muizentand bevindt. De twee lagen muizentanden verspringen ten opzichte van elkaar in horizontale richting.

Rechts van de voorgevel, tegen de zuidgevel van de schuur, is een afdak die in zeer slechte staat verkeert. Deze afdak heeft de ingang aan de zijde van de voorgevel van de schuur. Een restant van wat eens schuifdeuren waren is nog aanwezig. De ijzeren rail bevindt zich tegen de gevel van de schuur.

Eindgevel (zuidzijde)

De zuidgevel is de topgevel aan de zijde van de weg. Het onderste gedeelte wordt geheel ingenomen door de afdak. Deze heeft een stenen gevel, waarvan de onderste tien lagen een kruisverband hebben en de rest in halfsteens verband is opgetrokken. De stenen lijken dezelfde soort te zijn als die van de schuur. De afdak heeft een dakbedekking van rode muldenpannen. De zuidgevel is geheel blind en heeft aan de schuine zijden geen vlechtingen. Het dak van de schuur is in het verleden vernieuwd waardoor de nieuwe kapsporen aan deze zijde boven de gevel uitkomen. De afwerking is waarschijnlijk achterwege gebleven. In de geveltop bevindt zich een vijftal ankers die de vorm hebben van een klerhanger. Aan weerszijden zijn twee ankers verbonden met de flieringen en het bovenste anker met de nokbalk.

Achtergevel (oostzijde)

De achtergevel heeft dezelfde geornamenteerde daklijst als de voorgevel. De gevel heeft in het midden een provisorisch aangebrachte afdak met flauw aflopend dak van golfplaten. Oorspronkelijk zal deze gevel in de rechter helft alleen een klein raampje en een loopdeur hebben gehad. Later is daar in het midden een schuifdeur en geheel rechts een klein raam

bijgekomen. In de achtergevel zitten drie staafankers die verbonden zijn met de drie liggers van het interieur.

Aan de linkerzijde sluit de oostgevel van de afdak precies aan bij de oostgevel van de schuur. De oostgevel van de afdak heeft rechts een loopdeur met ruit en gebogen bovenzijde, die is afgedekt met een dubbele rollaag in segmentboog. Links hiervan bevindt zich een stalen 6-ruits licht gebogen raam met een steense strek in flauwe segmentboog. Onder het raam is een bouwspoor van nieuw metselwerk, dat er waarschijnlijk op duidt dat het raam voorheen lager doorliep. De ruimte was waarschijnlijk voorheen een kippenhok. De gevel van de afdak is voor het grootste gedeelte opgetrokken in kruisverband, alleen de top bij het schuine deel is in halfsteens verband. Het bovenste deel hiervan is ingestort.

Het gehele linker geveldeel van de schuur is een blinde gevel. Onder het rommelige afdak met golfplaten bevindt zich links een schuifdeur van kraaldelen met ijzeren rail. De deur heeft de grootte van een loopdeur. Boven de deur bevindt zich rommelig metselwerk dat niet aansluit bij het overige. Een drietal meters naar rechts is een origineel 4-ruits raampje dat een steense strek in lichte segmentboog heeft. Het raampje is boven vlak. Rechts hiervan bevindt zich een loopdeur met aan de bovenzijde dezelfde strek als bij het raampje. Deze deur is naar binnen draaiend en is een hergebruikt vervallen exemplaar met boven glas. De deuropening, die aan de bovenzijde eveneens gebogen is, is echter geheel uit de bouwtijd van de schuur. Door de strek van deze deuropening en een meter rechts ervan is een ijzeren rail bevestigd. Geheel rechts in de gevel bevindt zich een klein 4-ruits raam in een houten kozijn onder een rollaag. Te oordelen naar het omringende metselwerk is dit hier in een later stadium aangebracht.

Kopgevel (noordzijde)

Deze gevel is geheel identiek aan de eindgevel aan de zuidzijde. In deze gevel bevindt zich midden in het onderste deel een anker in klerhangervorm. Voor de gevel staat een laag muurtje dat misschien onderdeel van een mestvaalt is geweest. In de gevel zitten geen sporen van een voormalige afdak.

Interieur

De schuur bestaat uit één grote onverdeelde ruimte. De enige ingang is momenteel de opening waarin de voormalige deeldeuren zich bevonden. Bij de schuur is de kap in een later stadium vernieuwd waarbij de sporen zijn vervangen door gezaagde vurenhouten exemplaren. Vervolgens is de kap beschoten met platen eternit. De schuur wordt thans gebruikt voor de opslag van pakken stro en wat oude werktuigen.

In het interieur is te zien dat de twee lange gevels in steens verband zijn opgetrokken en dat de twee topgevels tot zolderhoogte anderhalf steens zijn met daarboven steens. Ter plaatse van de oplegging van de robuuste eiken liggers zijn penanten aangebracht. Dit laatste heeft ook plaatsgevonden onder de nokbalk. Hier begint de penant echter op de grens van de anderhalf steense en steense muur. Aan de binnenzijde zijn alle streklagen opgevuld met halve en driekwart afvalstenen. Ook de penanten zijn met deze stenen opgemetseld.

De kap is opgebouwd door middel van drie eiken liggers die van voorgevel naar achtergevel lopen. Ter plaatse van de oplegging is de gevel verstevigd met een penant. Door middel van een anker is de ligger met de muur verbonden. Op de liggers rusten de kapsanten. Deze zijn van

het type A-spant. De A-spanten ondersteunen de flieringen en de nokbalk. Hierop rusten vervolgens de daksporen. Bij Dijkerstraat 40 zijn alle A-spanten, flieringen en nokbalk van eikenhout. De daksporen zijn van vurenhout.

Aangezien de gevels boven de oplegging van de eikenhouten liggers nog een stukje doorlopen, kunnen de spantbenen niet parallel lopen met de dakschuinde. Hoe verder je naar beneden komt hoe groter de afwijking. Teneinde de onderste fliering toch te kunnen ondersteunen, is de reikwijdte van de spantbenen door een aan de buitenzijde van het spantbeen aangebrachte driehoeksconstructie vergroot. Deze oplossing hebben we ook gezien bij de kap van de boerderij. Doordat het dakvlak wordt gedragen door twee flieringen ligt de ligger van het A-spant vrij hoog. Op deze ligger rust namelijk de bovenste fliering. De driehoekconstructie aan de buitenkant van het spantbeen bevindt zich in het midden tussen de ligger van het A-spant en de voet. Hierop rust de tweede fliering. De nokbalk rust op de kruising van de twee spantbenen. Nokbalk en flieringen zijn met de topgevels verbonden door middel van de muurankers in deze gevels. Tussen de ligger van het A-spant en de nokbalk bevindt zich telkens een schoor. De bovenste fliering heeft windverbanden. Onderaan is de muurplaat van de lange gevel met het spantbeen verbonden door middel van een blokkeel.

Bij de schuur van Dijkerstraat 40 volstaat men met drie kapspanten doordat de flieringen ook kunnen worden opgelegd in de twee topgevels. De onderdelen van de spanten zijn met elkaar verbonden door middel van bouten en moeren. De blokkelen, de windverbanden, de nokschoren en de driehoekconstructies zijn door middel van draadnagels met hun onderdeel verbonden. Bij de driehoekconstructie is het horizontale deel middels een inkeping in het spantbeen eraan bevestigd. Veel van bovengenoemde onderdelen zijn van (eiken) rondhout of eenzijdig geveld.

In het interieur van de afhang is een gedeelte tegen de achterzijde (oostzijde) afgetimmerd ten behoeve van een kippenhok. De scheidingswand bestaat uit stijlen met daartegen planken. In de lange zuidwand zijn penanten gemetseld voor de oplegging van dikke eiken sporen. Deze penanten staan op het onderste stukje steense muur dat in kruisverband is opgetrokken.

Figuur 25. schuur is een dwarsdeelschuur met aan de zuidzijde een afhang

Figuur 26. achterzijde schuur (oostzijde)

Figuur 27. ahang met gevel van voormalige kippenhok

Figuur 28. origineel raampje en deuringang in achtergevel

Figuur 29. dit raampje is later aangebracht

Figuur 30. kapconstructie schuur: de kasporen zijn nieuw en afgedekt met internietplaten

Figuur 31. interieur van de schuur met zware eiken ligger rustend op een penant in de muur

Figuur 32. kapconstructie met links van onder naar boven: eiken ligger op penant, blokkeel op muurplaat, driehoekconstructie onder fliering. Rechts in de topgevel de penant van de nokbalk.

Figuur 33. houten scheidingswand in de afhang

Waardering

Cultuurhistorische waardenstelling

1. Cultuurhistorische waarden

Boerderij en schuur zijn een uitdrukking van de sociaal-economische en agrarische ontwikkeling vanaf de tweede helft van de 19^e eeuw. De boerderij is rond 1850 gebouwd als Kempische langgevelboerderij. Later, in het eerste kwart van de twintigste eeuw, is een losstaande schuur gebouwd, parallel aan het hoofdgebouw. Deze situering van hoofdgebouw en schuur is typisch voor de streek en is een uitdrukking van welvaart.

2. Architectuur en kunsthistorische waarden

De boerderij heeft een zadeldak tussen twee topgevels met vlechtingen. Bij de overgang van gevel naar schuine zijde bevinden zich hoekornamenten. De boerderij is een zuivere langgevelboerderij met een geïntegreerd schuurgedeelte. De plaats van de voordeur grenst aan de voorstal. In het interieur zijn de balkenplafonds uitgevlakt en vervolgens van stucwerk voorzien. Er bevinden zich twee stookplaatsen die ruggelings tegen elkaar liggen. Hierdoor heeft het gebouw de typische architectonische kenmerken van een Kempische boerderij.

3. Situationele- en ensemblewaarden

De parallelle ligging van boerderij en losstaande schuur heeft een hoge ensemblewaarde, die bovendien karakteristiek is voor de streek. Dat beide gebouwen met de eindgevels naar de weg zijn gekeerd en dat deze beide gevels topgevels zijn, verhoogt deze ensemblewaarde. De boerderij is bovendien gelegen in een bebouwingslint waar meerdere boerderijen staan met deze typologie.

4. Gaafheid en herkenbaarheid

De boerderij is al meer dan twintig jaar onbewoond en niet meer als zodanig in gebruik. Hierdoor hebben boerderij en schuur hun gaafheid kunnen behouden. De aanbouw aan de westzijde uit de jaren 50/60 van de vorige eeuw heeft een nieuwe gelaagdheid toegevoegd aan het agrarisch gebouw. Deze aanbouw heeft echter het historische karakter van het oorspronkelijke gebouw volledig gerespecteerd.

5. Zeldzaamheid boerderijtype

Een boerderij met een compleet bewaard Kempisch interieur behoort tot de grote zeldzaamheden. Woonhuis, stal en schuur van het hoofdgebouw hebben nog hun oorspronkelijke indeling en bouwmassa. Een boerderij met een balkenplafond dat is uitgevlakt en gestuukt komt men zelden nog tegen. De meeste zijn in de jaren 70 van de vorige eeuw, de "bruine periode" van dit stucwerk ontdaan.

Bouwhistorische waardenstelling

Waarderingstekening

De verkenning heeft geleid tot de onderstaande bouwhistorische waardenstelling. Hiervoor zijn de categorieën gehanteerd conform de Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek (2009). Van een maximum aan oorspronkelijk materiaal.

Categorie 1:

Hoge monumentwaarden (blauw)

De blauw gekleurde lijnen zijn de gevels, wanden en onderdelen die van wezenlijk en onlosmakelijk belang zijn voor het historische object. Zij moeten onverkort gerespecteerd worden. Bij schade moet uitgegaan worden van herstel en behoud van een maximum aan oorspronkelijk materiaal.

Categorie 2:

Positieve monumentwaarden (groen)

Alle beschermingswaardige onderdelen die voor de instandhouding van de ontwikkelingsgeschiedenis van het historisch object veel waarde bezitten. Behoud is gewenst, maar aanpassing of verandering is mogelijk op voorwaarde dat het onderdeel als zodanig herkenbaar blijft.

Categorie 3:

Indifferente monumentwaarden (geel)

Onderdelen die niets of weinig aan de waarde van het gebouw toevoegen en ook geen wezenlijke onderdelen van de ontwikkelingsgeschiedenis zijn. Behoud is niet noodzakelijk.

Exterieur boerderij

Hoge monumentwaarden:

- De gehele bouwmassa, inclusief de aanbouw aan westzijde
- Alle buitengevels m.u.v. linker deel oostgevel
- De dakbedekking met rode oudhollandse pannen
- De positionering van de schoorsteen
- Het besmeerde deel van de westgevel ter plaatse van opkamer
- De huidige gevelindeling met deuren en ramen
- De twee zolderramen in de noordgevel
- De twee stalen stalramen in de oostgevel
- De twee oeil-de boeufs in de zuidgevel
- De ornamentatie van daklijst en gevelhoeken
- De strekken en rollagen boven de raamkozijnen en deuren

Positieve monumentwaarden:

- Het linker deel van de oostgevel waarin zich de grote scheur bevindt
- De noordgevel van de aanbouw
- De gevels van de inham in de westgevel
- De loopdeur helemaal links in de oostgevel
- De nok van de aanbouw tussen zuid- en westgevel
- Het restant en eventuele herbouw van de afhang aan de zuidzijde

Indifferente monumentwaarden:

- De raam- en deurkozijnen van het woongedeelte m.u.v. kozijn deur aanbouw
- De raamindeling en deurpartij woongedeelte

Interieur boerderij

Hoge monumentwaarden:

- De indeling van het woongedeelte m.u.v. de keuken in de aanbouw
- De gestuukte balkenplafonds
- De twee ruggelings gelegen stookplaatsen in herd en "mooie kamer"
- Alle binnendeuren met hun kozijnen die uitkomen in de herd
- De tussenmuur van herd en stal
- De tussenmuur van stal en schuur
- De tussenmuur van boerderij en aanbouw met de originele openingen en bouwsporen
- Alle kapspanten, inclusief de robuuste eikenhouten liggers
- Het schoorsteenkanaal op de zolder

Positieve monumentwaarden:

- De vloer van de herd en de twee voorkamers
- De betegeling van de schouw in herd
- De schouw in de mooie kamer
- Het interieur van de kelder

- De twee knechtenkamers op de zolder
- Het uitsteken van het plafond van de opkamer boven de vloer zolder
- De steektrap naar de zolder
- De schuine zoldering van de aanbouw

Indifferente monumentwaarden:

- Het interieur van de stal
- Het interieur van de schuur
- Het interieur van de aanbouw
- Het interieur van de keuken

Exterieur en interieur schuur

Hoge monumentwaarden:

- De hele bouwmassa inclusief de afhang aan de zuidzijde
- De dakbedekkingen met respectievelijk rode oudhollandse pannen en muldenpannen
- Alle oorspronkelijke gevelopeningen
- Het oorspronkelijke muurwerk
- De kapconstructie inclusief de robuuste eikenhouten liggers
- De kapconstructie van de afhang
- Alle staafankers en kleeherangerankers

Positieve monumentwaarden:

- De schuifdeur in de oostgevel
- Het (verkleinde) stalen raam in de oostgevel van de afhang
- De schuifdeur in de westgevel van de afhang
- De houten scheidingswand in de afhang

Indifferente monumentwaarden:

- De aanbouw aan de achtergevel (oostzijde)
- De beschieting van het dak met eternietplaten

Conclusie

Het ensemble boerderij en schuur van Dijkerstraat 40 heeft een hoge cultuurhistorische waarde. Het zou zonder meer de status van gemeentelijk monument verdienen. Zowel architectonisch als typologisch is het bijzonder te noemen. Het is een zeer gaaf bewaarde eenheid van boerderij en schuur die zich nog in zijn oorspronkelijke biotoop bevindt. De boerderij is een gaaf voorbeeld van een langgevelboerderij van het Kempische type. De positionering van de schuur geeft het geheel een Limburgs accent. De grootste zeldzaamheid schuilt in het gaaf bewaarde gestuukte balkenplafond.

De gebouwen zijn tot voor een twintigtal jaren in gebruik geweest als boerenbedrijf en boerenbewoning en sindsdien onveranderd gebleven. Dit heeft tot gevolg gehad dat de laatste historische gelaagdheid kleinschalig is gebleven en geen hinderlijke gevolgen heeft gehad voor het oorspronkelijke gebouw. Boerderij en schuur bieden voldoende kansen om met behoud van de cultuurhistorische kwaliteit tot een goede herbestemming te komen.

Advies

De grootste uitdaging bij de herbestemming zal zijn het bewaren van de eenheid boerderij en schuur. Hierbij is het in stand houden van een onverdeeld erf heel belangrijk. Het erf is het knooppunt tussen de twee gebouwen en geeft elk gebouw zijn identiteit en zijn allure. Het is als bij huizen die aan een plein liggen. De pleinvorm geeft allure aan de voorgevels omdat daar de publieke ruimte ligt. Aan de achterzijde van elk huis bevindt zich de intimiteit van ieders dagelijkse leven.

Eigenlijk is dit bij onze twee gebouwen hetzelfde. Het erf is de pleinvorm, de publieke ruimte en aan de achterzijde leidt eenieder zijn/haar eigen leven. Elk van de twee gebouwen biedt voldoende mogelijkheid om aan deze intimiteit gestalte te geven. Bij de boerderij is dit de noord- en westzijde en bij de schuur de noord- en oostzijde. Het knooppunt, het erf kan dan onaangetast blijven. De twee gebouwen blijven met elkaar verbonden en een eenheid vormen.

Verder is het belangrijk dat men bij het creëren van een bijgebouw teruggrijpt op het historische gegeven. De laatste fase van de historische gelaagdheid van de boerderij was naast het houden van varkens het houden van kippen. Dit heeft er toe geleid dat er diverse kippenschuren op en naast het erf verrezen. Het zou dan ook aanbeveling verdienen om bij de keuze van een bijgebouw voor een vorm te kiezen die is geïnspireerd op dit historisch gegeven.

Bijlagen

Bijlage 1 – Waardestelling boerderij

concept

Bijlage 2 – Waardestelling schuur

concept

Concept

SCHAMP
Bouwkundig advies
Advies ruraal erfgoed

Jan Berendweg 2

5764 PK De Rips

T 0493 - 380355

M 06 - 57579908

E info@schamp-bouwkundigadvies.nl

I www.schamp-bouwkundigadvies.nl

Op werkzaamheden van Schamp Bouwkundig Advies is DNR 2011 van toepassing